

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A biodiverzitás-kreditek kialakítása: A biológiai sokféleség és az ökoszisztéma-szolgáltatások előmozdításának kerete

(C/2025/6321)

Előadó: Rastislav TRNKA (SK/EPP), Kassa megye elnöke

POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA (RB)

Biokreditek nemzetközi összefüggésben

1. kiemeli, hogy a biokreditek csak kiegészíthetők – és soha nem helyettesíthetők – az ambiciózus közfinanszírozást, a kötelező erejű szabályozást és a végrehajtást, amelyek továbbra is a biológiai sokféleség védelmének sarokkövei; hangsúlyozza, hogy a biokrediteknek teljes mértékben tiszteletben kell tartaniuk az elővigyázatosság elvét és az ökológiai korlátokat, biztosítva, hogy a pénzügyi eszközök ne legitimálják a környezetpusztítást, és ne hozzanak létre kontraproduktív ösztönzőket;
2. hangsúlyozza, hogy a biológiai sokféleség csökkenése és a természetkárosodás a világ előtt álló legsúlyosabb környezeti és gazdasági kihívások közé tartoznak, amelyek olyan innovatív, rendszerszintű és decentralizált megközelítéseket igényelnek, amelyek valamennyi kormányzati szintet, köztük a régiókat és a városokat, valamint a polgárokat, az oktatási, képzési és kutatási központokat és az üzleti szektort is bevonják;
3. hangsúlyozza, hogy az uniós természetvédelmi előírások – például a Natura 2000 és a helyreállítási rendelet – végrehajtása jogszabályi kötelezettség, amelyet állami forrásokból kell finanszírozni. Egyre nagyobb igény mutatkozik arra, hogy az EU számottevő mértékben hozzájáruljon a jelentős költségek finanszírozásához;
4. felhívja a figyelmet a kunming-montreali globális biodiverzitás-megőrzési keretstratégiára, amely arra vállalkozik, hogy 2030-ig visszafordítja a biológiai sokféleség csökkenésének 30 %-át; külön kiemeli a fenti keretstratégia 19. célját, amely arra irányul, hogy évente 200 milliárd USD-t mozgósítson a biológiai sokféleségre, többek között innovatív pénzügyi rendszerek – például természetvédelmi hitelek – ösztönzésével; hangsúlyozza, hogy a pénzügyi rendszereknek megbízható biztosítékokat kell tartalmazniuk, átláthatónak kell lenniük, és független ellenőrzésnek kell őket alávetni, hogy el lehessen kerülni a zöldreftést, illetve hogy valódi és mérhető biodiverzitás-növekedést lehessen velük elérni;
5. hangsúlyozza, hogy elsőként ebben a keretstratégiában jelent meg kifejezett utalás arra, hogy a Régiók Európai Bizottsága kulcsfontosságú partner abban, hogy a Biológiai Sokféleség Egyezmény keretében végrehajtsák a Szubnacionális kormányzatok, városok és más helyi önkormányzatok a biológiai sokféleségért elnevezésű cselekvési tervet (2021–2030); kiemeli, hogy fontosak az olyan helyi irányítású, közösségalapú biodiverzitás-megőrzési stratégiák, amelyek tiszteletben tartják az őshonos és helyi népek jogait, szükségleteit és ismereteit; kéri, hogy konzultációs eljárások és párbeszéd útján teremtsék meg a szükséges feltételeket az őslakos népek, a helyi közösségek, a fiatalok és a civil társadalmi szervezetek részvételéhez, különösen a biokreditrendszerek kidolgozásának és nyomon követésének szakaszaiban, ügyelve arra, hogy a döntéshozatali jogkör a illetékes hatóságok kezében maradjon;
6. hangsúlyozza, hogy a biológiai sokféleség megőrzésének fenntartható finanszírozása megköveteli az eszközök diverzifikálását, amelynek keretében a biokreditek kiegészíthetők a vissza nem térítendő és egyéb állami támogatásokat, azonban el kell különülniük a szén-dioxid-kreditektől és a kibocsátáskereskedelmi rendszertől, és nem használhatók fel jogi kötelezettségek teljesítésére. A biokrediteknek konkrétan, átláthatónak kell lenniük és egyértelmű minőségi kritériumokon (fenntarthatóság, kibocsátáshelyezés megelőzése) kell alapulniuk, független közfelügyelet mellett, összhangban az elővigyázatosság elvével és az érintett közösségek jogaival. Céljuk a biológiai sokféleség védelmének fokozása olyan regionális megoldások révén, amelyek ötvözik a közpolitikákat és az önkéntes magánszektorbeli ösztönzőket;
7. rámutat arra, hogy a természet helyreállítására irányuló beruházásoknak erős multiplikátorhatásuk van – például a vizes élőhelyek vagy erdők helyreállítása nemcsak a biológiai sokféleséget támogatja, hanem növeli az éghajlatváltozás hatásaival szembeni ellenálló képességet, csökkenti az áradásokat, ellenállóbbá teszi az erdőket az erdőtüzek kialakulásával és terjedésével szemben, fellendíti a helyi és regionális gazdaságot, az idegenforgalmi ágazatot (bővítve a kkv-k lehetőségeit), valamint javítja a közegészséget és a közösségek életminőségét is, és amint egyes tanulmányok rámutatnak, akár természetes akadályként is szolgálhat, hozzájárulva a stratégiai területi rezilienciához, különösen a keleti régiókban;

8. kiemeli, hogy a jövőbeli környezetvédelmi és földhasználati politikák keretének Uniós-szerte valamennyi mezőgazdasági és erdészeti termelőre ki kell terjednie, függetlenül a gazdaság méretétől, szerkezetétől, termelési modelljétől vagy földrajzi elhelyezkedésétől. Úgy kell kialakítani, hogy tükrözze az ágazat sokszínűségét és biztosítsa az egyenlő hozzáférést, elkerülve a túlzottan bonyolult mechanizmusokat, amelyek aránytalanul terhelik a kisebb vagy kevésbé specializált gazdaságokat;

9. hangsúlyozza, hogy a többéves pénzügyi keretre vonatkozó európai bizottsági javaslatok megvitatása során jelentősen javítani kell az uniós természetvédelmi előírások végrehajtásához nyújtott pénzügyi támogatást. Az uniós hozzájárulásnak az azonosított végrehajtási költségekhez kell igazodnia;

10. üdvözlí, hogy világszerte bővítették a biokreditrendszereket, amelyek azon számos eszköz egyikét jelentik, amelyek segíthetnek áthidalni a biológiai sokféleség finanszírozásában mutatkozó pénzügyi hiányt – példák erre a braziliai Paraná államban a biokreditrendszerekkel kapcsolatban kidolgozott szakpolitikák és az Egyesült Királyságban a biológiai sokféleségre vonatkozó „Net Gain” politika, valamint számos más eszköz, amelyeket a Biológiai Sokféleség Egyezmény részes feleinek 2024. októberi Caliban (Kolumbia) tartott 16. konferenciáján mutattak be; üdvözlí, hogy egyes jelenlegi kezdeményezések – például a WWF France és a Wadap – már tesztelnek olyan modelleket, amelyek a magántőkét konkrét ökológiai intézkedésekkel és az eredményekről szóló nyilvános jelentéstétellel ötvözik;

11. ezzel összefüggésben hangsúlyozza, hogy a biokreditek közzétételét annak függvényében kell engedélyezni, hogy azok kibocsátási helye és felhasználási helye földrajzilag összeegyeztethető-e, hogy így megőrizhető legyen az intézkedések ökológiai integritása és regionális célzottsága. A másodlagos kereskedelmet szigorúan korlátozni kell, és meg kell tiltani a környezetvédelmi szempontból összeegyeztethetetlen régiók közötti kreditátvitelt. Minden rendszert nyilvános és átlátható nyilvántartásokkal kell kezelni, és igazolni kell, hogy azok mérhető módon hozzájárulnak a helyi biológiai sokféleséghez;

12. hangsúlyozza, hogy a meglévő eszközök, például az ökoszisztéma-szolgáltatásokért történő kifizetések bizonyítják, hogy a természeti tőke védelmére és helyreállítására irányuló, ösztönzőkön alapuló megközelítések akkor biztosíthatnak közérteket, ha azokat erős biztosítékokkal, átlátható irányítással és mérhető ökológiai eredményeket biztosító, tudományosan validált módszerekkel támogatják;

13. állami nyilvántartásokat, helyi kormányzást, valamint kötelező környezetvédelmi és szociális biztosítékokat szorgalmaz, beleértve az őslakos népek és az érintett közösségek szabad, előzetes és tájékoztatáson alapuló beleegyezését, valamint a polgárok hathatós részvételét a biokreditek projektjeinek tervezési, végrehajtási és értékelési szakaszaiban; hangsúlyozza, hogy el kell kerülni, hogy a globális délen a hazai fenntarthatósági beszámolási követelmények teljesítésére törekvő, uniós székhelyű vállalatok ártalmas tevékenységeik legitimálására használják fel a biokrediteket;

Biokreditekre vonatkozó uniós fellépés

14. üdvözlí, hogy az Európai Bizottság 2025. július 7-én közzétette a biokreditekre vonatkozó ütemtervet, ezzel kapcsolatban emlékeztet arra, hogy az Európai Bizottság elnöke elkötelezte magát amellett, hogy munkája középpontjában a régiók álljanak, és hangsúlyozza, hogy ez nagyon fontos abból a szempontból, hogy közösen természet alapú megoldásokat – többek között biológiai sokféleségre vonatkozó tanúsítást és biokrediteket – dolgozzanak ki, összhangban a szubszidiaritás elvével;

15. kéri, hogy a biokreditekre bevezetett mechanizmusok tartalmazzanak biztosítékokat a nagyarányú földszerzés megelőzése és a folyamatos produktív földhasználat biztosítása érdekében. Az intézkedéseknek meg kell védeniük a mezőgazdasági közösségeket attól, hogy külső szereplők kizárólag spekulatív vagy nem termelési célú biokreditek céljából szerezzenek földet;

16. rámutat arra, hogy uniós becslések szerint az EU-ban évente legalább 48 milliárd EUR-ra van szükség a biológiai sokféleség védelméhez és helyreállításához a 2030-ig tartó időszakra szóló biodiverzitási stratégia keretében, viszont a talaj- és földmegfigyelésre is kiterjedő, szélesebb körű becslések szerint a finanszírozási igények évi 65 milliárd EUR-ra is rúghatnak, ami mintegy 37 milliárd EUR-s finanszírozási hiányt jelent; e tekintetben kiemeli az Európai Bizottság 2025. júliusi, a 2028–2034 közötti többéves pénzügyi keretről előterjesztett javaslataival kapcsolatos kockázatot, mivel a javaslatok jelenlegi formájukban nem tartják tiszteletben a többszintű kormányzás, a partnerség és a szubszidiaritás alapelveit, és ismétlen hangsúlyozza, hogy a természet helyreállítása és a biológiai sokféleség védelme terén felmerülő kihívásoknak való megfeleléshez minden szinten átfogó megközelítésre van szükség a köz- és magánberuházások tekintetében; ezzel kapcsolatban sürgeti az Európai Bizottságot, hogy építsen a LIFE program sikereire, és folytassa azokat a következő, 2028–2034 közötti többéves pénzügyi keretben;

17. javasolja, hogy a biokreditkeret uniós bevezetését tekintsek stratégiai lehetőségnek arra, hogy – különösen a jelentős környezeti terhelésnek kitett régiókban – köz- és magánberuházásokat irányítsanak a biológiai sokféleség védelmére és helyreállítására irányuló konkrét intézkedések finanszírozására – ilyen lehet például a leromlott állapotú élőhelyek helyreállítása, illetve az ökológiai folytonosság és az ökoszisztéma-funkciók javítása, különösen azokban a régiókban, amelyek jelentős környezeti terhelésnek vannak kitéve, különös tekintettel a legsérülékenyebb régiókra, köztük a legkülső régiókra, mivel ezek aránytalanul ki vannak téve az éghajlatváltozásnak, továbbá nagy őshonos biodiverzitással és mérsékelt területi abszorpció kapacitással bírnak. Ez a megközelítés segítheti annak az uniós célkitűzésnek a

megvalósítását, hogy a 2030-ig tartó időszakra szóló biodiverzitási stratégiával összhangban növeljék a természetvédelmi finanszírozást, és hozzájárul a biodiverzitás-megőrzési keretstratégia szerinti nemzetközi kötelezettségvállalások teljesítéséhez. A tanúsítás és a biokreditek az éghajlatváltozással és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodással kapcsolatos uniós szakpolitikák kiegészítő eszközeinek tekintendők, mivel ösztönző keretet biztosítanak olyan, természet alapú megoldások végrehajtásához, amelyek járulékos előnyökkel járnak a biológiai sokféleség, az éghajlatváltozás mérséklése és az éghajlatváltozás hatásaival szembeni reziliencia, valamint a helyi és regionális gazdaságok és különösen a kkv-k szempontjából; hangsúlyozza, hogy a biokreditek nem vonhatják el a figyelmet a természet helyreállításáról szóló rendelet és a kapcsolódó uniós jogszabályok kötelező helyreállítási céljairól, hanem a szubszidiaritás elvével összhangban a regionális és helyi kerethez kapcsolódó kiegészítő eszközként kell szolgálniuk azok gyorsabb eléréséhez;

18. javasolja, hogy a biokreditprojekteket kapcsolják össze az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciára vonatkozó regionális tervekkel, beleértve korai előrejelző rendszerek, multifunkcionális zöld infrastruktúra, természet alapú vízgazdálkodási megoldások és közösségvezérelt alkalmazkodási programok kidolgozását;

19. javasolja, hogy ökológiai, gazdasági és társadalmi rezilienciájuk megerősítése érdekében a természetre vonatkozó előirányzatok elosztásakor részesítsék előnyben a szélsőséges éghajlati kockázatokkal – például árvizekkel, aszályokkal vagy erdőtűzekkel – szembenézni kénytelen régiókat és közösségeket;

20. hangsúlyozza, hogy a régiók és a települések kulcsszerepet játszanak a környezetvédelmi célkitűzések meghatározásában és végrehajtásában, mivel ők vannak azokon a területeken, ahol az ökoszisztéma-változások bekövetkeznek, és ahol az ökoszisztéma megőrzéséhez és helyreállításához szükséges gyakorlati tudás koncentrálódik; elegendő állami forrást és technikai támogatást szorgalmaz, hogy a szubnacionális hatóságok élen járassanak az ökológiai megőrzés és helyreállítás terén úgy, hogy közben támogatást kapnak a magánszektorától;

21. javasolja, hogy a biokrediteket használják fel mind a sikeres természetvédelmi intézkedések megerősítésének, mind a területileg célzott ökológiai fejlesztések eszközeként, különösen a környezetileg megterhelt régiókban és városokban, amelyek gyakran gazdaságilag és szociálisan hátrányos helyzetű területek is, és némelyikükre jellemző a nagyfokú egyenlőtlenség, az energiaszegénység vagy a társadalmi kirekesztés. Biokreditrendszerek segíthetnek ezeknek a régióknak és városoknak abban, hogy új lehetőségeket találjanak a fenntartható fejlődésre, és az igazságos átmenettel, valamint a körforgásos gazdaság elveivel összhangban elősegíthetik minőségi zöld munkahelyek létrehozását. Ezzel párhuzamosan támogathatják az ipari tevékenység, a bányászat vagy a hosszú távú szennyezés által érintett területek rehabilitációját és helyreállítását;

22. támogatja, hogy a biokrediteket elismerjék a fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati beszámolóiról szóló irányelv (CSRD) szerinti ESG-jelentéstételi keretekben, egyértelmű ösztönző keretet teremtve ezzel nem utolsósorban a nagy környezeti lábnyommal rendelkező vállalatok számára; és kéri, hogy azok átláthatóan szabályozottak és ellenőrzöttek legyenek;

23. határozottan üdvözlő olyan kísérleti projektek bevezetését, amelyek visszavásárlási garanciamechanizmussal támogatják a biokrediteket, ez a mechanizmus ugyanis a köz- és magánszféra közötti partnerség kulcsfontosságú modellje a biológiai sokféleség védelmére és helyreállítására irányuló beruházások mozgósításához; arra kéri az Európai Bizottságot, hogy sokkal több ilyen helyi irányítású projektet indítson el, hogy le lehessen tesztelni, mi működik a legjobban a különböző helyi és regionális környezetben a biológiai sokféleségre nehezedő nyomás közvetlenül a forrásánál történő csökkentése érdekében; e célból kéri, hogy a kísérleti projektek tartalmazzák az eredményeik összehasonlíthatóságához szükséges intézkedéseket, és hogy eredményeiket és költségeiket tegyék közzé a politikai döntéshozatal elősegítése érdekében;

24. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy a biokreditekre vonatkozó ütemtervben vázolt kísérleti projektek és intézkedések eredményei és gyakorlati tapasztalatai alapján dolgozzon ki egy szakaszos és adaptív uniós keretet a biokreditek vonatkozásán; fontos, hogy az önkéntes tagállami és regionális végrehajtás harmonizált és potenciálisan kötelező erejű szabályozássá váljon a biológiai sokféleség szempontjából nagy értéket képviselő vagy ökológiai kockázatot jelentő területeken;

25. javasolja, hogy a keret a környezeti integritás, az elért eredmények utólagos ellenőrzése, az átláthatóság és a független ellenőrzés elvén alapuljon, és hogy az előzetes finanszírozásra vonatkozzon szigorú átláthatósági rendszer, beleértve azt a követelményt is, hogy krediteket csak az eredmények elérését és ellenőrzését követően lehessen kibocsátani. Emellett a finanszírozási igények kiszámítása során figyelembe kell venni a területek sebezhetőségéből eredő súlyosbító tényezőket, például a szélsőséges éghajlati eseményeknek való kitettséget, a talajromlást, az eróziót, a biológiai sokféleség csökkenését és az ökoszisztémák sérülékenységét (mind a szárazföldi, mind a tengeri ökoszisztémák esetében);

26. hangsúlyozza, hogy a javasolt keretnek összhangban kell lennie a meglévő jogalkotási eszközökkel, például a környezeti elszámolási keretrendszerrel, az uniós taxonómiával, a zöld állításokról szóló irányelvvel, a biológiai sokféleségről szóló uniós irányelvekkel (pl. az élőhelyvédelmi irányelvvel és a madárvédelmi irányelvvel) és a természet helyreállításáról szóló rendelettel, valamint a szén-dioxid-eltávolításról és a karbonszállításhoz kapcsolódó uniós rendelettel. Hangsúlyozza, hogy jogi egyértelműsége van szükség annak megakadályozásához, hogy a biokreditek aláássák az uniós szabályozási keretet vagy gyengítsék a környezetvédelmi törekvéseket. Minden javasolt keretnek figyelembe kell vennie a környezeti és biokreditpiacok működését szabályozó nemzeti előírásokat, és összhangban kell lennie az ENSZ fenntartható fejlődési céljaival;

27. határozottan támogatja, hogy a keret segítse olyan regionális és helyi stratégiák végrehajtását, illetve szinergiák kialakítását ezekkel, amelyek konkrét intézkedéseket irányoznak elő a biológiai sokféleség védelmére és helyreállítására, valamint szubnacionális szintű környezetvédelmi célkitűzések elérésére; a keret hatékonyságának értékelése és ellenőrzése során a krediteket a regionális/helyi stratégiákban meghatározott prioritási szint (kockázati szint) szerint kell pontozni, hogy tükrözzék az ökológiai relevanciát és a stratégiai jelentőséget;

Biokreditek kezelése és a helyi és regionális önkormányzatok szerepe

28. olyan koordinációs mechanizmusokat javasol, amelyek támogatják a tagállamokat és helyi és regionális önkormányzataikat biokreditrendszerek bevezetésében, beleértve harmonizált módszertani megközelítések, technikai szabványok és bevált gyakorlatok cseréjére szolgáló platformok kidolgozását. Ennek célja átláthatóság, egyértelmű irányítás, magas színvonalú végrehajtás, eredményorientált megközelítés és magas szintű társadalmi elfogadottság biztosítása, ezek ugyanis az ilyen mechanizmusok hiteles és hatékony működésének előfeltételei;

29. arra kéri az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy erősítsék meg a zöld átállásban és a természeti tőke védelmében fontos funkciókat betöltő régiók és városok szerepét – amint azt biokreditekkel kapcsolatos jelentős nemzetközi kezdeményezések, például a biodiverzitás-kreditekkel foglalkozó nemzetközi tanácsadó testület (IAPB), a Világgazdasági Fórum (WEF) és a biodiverzitás-kreditek szövetsége (BCA) is hangsúlyozta;

30. arra ösztönzi a tagállamokat, hogy adott esetben építsenek be biokredit-mechanizmusokat nemzeti és regionális/helyi környezetvédelmi és éghajlat-politikai stratégiáikba, és hozzák létre azokat a technikai, adminisztratív és szakmai kapacitásokat, amelyekkel támogatni lehet a helyi és regionális önkormányzatok e rendszerek működtetésében;

31. javasolja, hogy biokreditrendszerekkel támogassák a magán- és az állami szektor közötti hatékony együttműködést, biztosítva ugyanakkor, hogy ezek a rendszerek – regionális/helyi vagy nemzeti szintű független környezetvédelmi hatóságokon révén – szigorú közfelügyelet alatt maradjanak, mindez vonatkozik a tanúsítás, a nyilvántartások használatára, az egyes projektek módszertanára, végrehajtására és hatásaira vonatkozó, nyilvánosan hozzáférhető adatokra, valamint a nyilvános és tudományos felülvizsgálat lehetőségére is; nagyon fontos, hogy megfelelő pénzjutalmakat és ösztönző mechanizmusokat hozzanak létre valamennyi érdekelt fél számára, beleértve a kkv-kat és a kisebb szereplőket – például a nem kormányzati szervezeteket, a földtulajdonosokat, a gazdálkodókat, a halászokat, az erdészeket, a mezőgazdasági termelőket és egyéb kkv-kat, valamint a helyi lakosságot – is, ugyanis az ő részvételük kulcsfontosságú lehet a fellépés fokozása és a területi méltányosság biztosítása szempontjából;

32. javasolja, hogy a biokreditrendszer támogassa a Natura 2000 hálózatra vonatkozó nemzeti vagy regionális végrehajtási stratégiákkal összhangban lévő programokat, projekteket vagy intézkedéseket. Ezeknek a krediteknek elsősorban a kiemelt cselekvési keretekben előírt megőrzési, szabályozási, nyomonkövetési, képzési és tájékoztatási intézkedéseket kell támogatniuk, amelyek regionális vagy nemzeti szinten meghatározzák a biológiai sokféleség megőrzésével kapcsolatos célkitűzések eléréséhez szükséges prioritásokat és intézkedéseket;

33. kéri, hogy a biokreditrendszerekben legyen oktatási és ökológiai tudatossággal kapcsolatos dimenzió, hogy ezzel is megkönnyítsük az emberek környezeti kérdésekkel kapcsolatos ismereteinek bővítését, és előmozdítsuk a biológiai sokféleség védelmével kapcsolatos közös felelősség kultúráját – különösen a fiatalok, az oktatási intézmények és a közösségi szereplők körében;

34. javasolja, hogy a legsérülékenyebb területeken, például a legkülső régiókban a biokreditekkel kapcsolatos mechanizmusokat igazítsák ezeknek a térségeknek a sajátos helyzetéhez – ilyen például az, hogy ezek a régiók kisebb területűek, és az emberi tevékenységek miatt nagy nyomás nehezedik egyedi ökoszisztémáikra. Mindez indokolja, hogy olyan biokreditmódszereket dolgozzanak ki, amelyek igazodnak ezekhez a térségekhez, és elismerik, hogy ezek speciális ökoszisztémái egyedi és pótolhatatlan értéket képviselnek uniós és globális szinten egyaránt;

35. javasolja, hogy a helyi és regionális önkormányzatok kapjanak lehetőséget arra, hogy kidolgozzák saját biokreditlapjaikat, és hogy a biokreditrendszereket fokozatosan terjesszék ki egy olyan rendszerre, amely saját forrásokat generál és megosztja az előnyöket úgy, hogy egy méltányos rész visszakerül a helyi és regionális önkormányzatokhoz;

36. javasolja, hogy a helyi és regionális önkormányzatok legyenek a biokredit-mechanizmusok egyfajta aktív irányítói, akár mint kibocsátók (az intézkedések végrehajtása érdekében), akár mint projektkoordinációs platformok, amelyek közvetítőként is működnek a befektetők és a végrehajtó szereplők között;

37. megjegyzi, hogy számos uniós régió és város rendelkezik már tapasztalattal az olyan programokon keresztül támogatott ökoszisztéma-alapú projektek terén, mint a LIFE, a Horizont, illetve határon átnyúló mechanizmusok, például az Interreg, amely adott esetben alapot biztosít a hitelalapú keretté való bővüléshez; hangsúlyozza, hogy fenn kell tartani ezeket a programokat és szinergiákat kell kialakítani a biokreditrendszerrel úgy, hogy közben elkerüljük a felesleges átfedéseket; a közfinanszírozásnak stabilnak kell maradnia, a biokrediteknek pedig kiegészítő finanszírozási forrásként kell szolgálniuk anélkül, hogy felváltanák a biológiai sokféleség védelmére és helyreállítására irányuló meglévő uniós támogatást; ezért mély aggodalommal tölti el, hogy a LIFE program nem szerepel az Európai Bizottság jelenlegi, a 2028–2034-es többéves pénzügyi keretre vonatkozó javaslataiban, és szorgalmazza egy legalább azonos összegű, kifejezetten erre a célra szolgáló eszköz létrehozását, amely lehetővé teszi a helyi és regionális önkormányzatok közvetlen finanszírozását a környezeti kihívások kezelésében;

38. javasolja, hogy a biokreditekkel kapcsolatos kísérleti projektek szolgáljanak valós tapasztalatokkal arról, hogy hogyan segíthetik elő ezek a kreditek a természetvédelmet a különböző regionális környezetben. Ennek ki kell terjednie azokra a régiókra és városokra is, amelyek sajátos környezetkárosodásban szenvednek, és ahol a természet helyreállítása azonnali szinergikus előnyökkel járhat a közegészségügy, a gazdaság és a lakosok életminősége szempontjából, valamint más példákra is annak érdekében, hogy holisztikus megközelítést lehessen biztosítani a biokreditekben rejlő lehetőségek fejlesztéséhez; példaként említhetők a szlovákiai Kassa régióban (az erdei ökoszisztémák helyreállítása és az urbanizált területek vízmegtartása), a németországi Bajorországban (a vizes élőhelyek és árterek helyreállítására irányuló projektek) vagy Hollandiában (Room for the River vízmegtartó és tájhely-helyreállítási program) indított kezdeményezések;

A biokreditek integritására vonatkozó elvek

39. hangsúlyozza, hogy a biokrediteknek ki kell egészíteniük a hagyományos állami természetvédelmet, és nem szabad gyengíteniük az uniós környezetvédelmi jogszabályokat, ugyanakkor igazodniuk kell a meglévő helyi és regionális szintű környezetvédelmi és fejlesztési stratégiákhoz, meg kell erősíteniük azok végrehajtását, és ehhez megfelelő tervezési, végrehajtási és eredményellenőrzési kapacitásokkal kell őket támogatni;

40. javasolja, hogy a biokreditek keretébe építsék be a nemzedékek közötti méltányosság elveit, biztosítva, hogy a jelenlegi döntések ne veszélyeztessék a jövő nemzedékeit;

41. kéri, hogy a krediteket használják fel további ökológiai intézkedések támogatására, amelyek előnyeit egy elismert biodiverzitási paraméter vagy mutató alapján, nemzetközileg elismert tanúsítási módszereknek megfelelően kell számszerűsíteni és ellenőrizni, beleértve a természetvédelmi és az ökológiai helyreállítási intézkedéseket is (aktív vagy passzív formában), amennyiben valós kockázat áll fenn a természeti örökség degradációjára és/vagy elvesztésére, és ha egy referencia-forgatókönyv alapján igazolható a beavatkozás által elért javulás a beavatkozás nélküli állapothoz képest; magukat a krediteket csak bizonyítható pozitív hatás esetén szabad odaítélni, és a mérséklés és a biológiai sokféleség nettó növekedésének elvével összhangban, a zöldrefestés kockázatának megelőzése érdekében utólag kell őket kibocsátani; hangsúlyozza, hogy továbbra is a természet védelmének és helyreállításának kell a mérséklési hierarchia sarokkövének lennie. Megjegyzi, hogy bár a biológiai sokféleség nettó növekedése nagyon fontos célkitűzés, annak alkalmazása nem indokolhat semmilyen előzetes romlást, illetve nem legitimálhat kibocsátáskompenzációs gyakorlatokat;

42. szükségesnek tartja, hogy továbbra is megfelelő uniós közfinanszírozást különítsenek el az együttműködésen alapuló végrehajtásra. A biokreditek értékes hozzájárulást jelenthetnek a természetvédelemhez az uniós természetvédelmi előírásokon és az egyéb, tagállami természetvédelmi szabályokon túlmutató önkéntes intézkedések finanszírozása érdekében. Azonban közpénzből támogatni kell a jogszabályban előírt kötelező feladatok ellátását, mivel csak így szavatolható a tervezési biztonság és a megbízhatóság;

43. elismeri, hogy bár a biokreditek és a szén-dioxid-kreditek együttesen hozzájárulhatnak környezetvédelmi célkitűzések eléréséhez, nagyon fontos azok fogalmi és funkcionális megkülönböztetése; akkor kell szinergiákra törekedni a kettő között, ha átlátható módon halmozódnak fel környezeti előnyök, de az RB óva int attól, hogy ezt a kétfajta kreditet egymással felcserélhetőként kezeljék, ez ugyanis alááshat konkrét természetvédelmi célkitűzéseket. Emellett a szén-dioxid-kreditekkel ellentétben, amelyeknek addicionalitást kell eredményezniük ahhoz, hogy jogszerűnek minősüljenek, a biokrediteknek az ökoszisztémák megőrzését és a bevált gyakorlatok folytatását is jutalmazniuk kell;

44. hangsúlyozza, hogy a biokrediteknek nem ellentételezési mechanizmusként, hanem a biológiai sokféleség nettó nyereségének elérését célzó pozitív ökológiai hozzájárulás eszközeként kell szolgálniuk, egy elismert módszertan alkalmazásával;
45. rámutat, hogy a környezeti károk és a kompenzáció bármilyen összehasonlítása tudományosan korlátozott; ezért a kreditrendszernek elsősorban a megőrzés és a helyreállítás támogatására kell szolgálnia, nem pedig a környezetkárosítás kompenzálására;
46. kéri, hogy a kreditrendszerek szigorúan eredményalapúak legyenek, és nyomonkövetési, jelentéstételi és ellenőrzési eljárásokkal legyenek megalapozva – olyan szabványokkal összhangban, amelyeket nemzetközi kezdeményezésekkel lehet harmonizálni, ilyen például az IAPB, a WEF vagy a BCA; valamint kéri, hogy ezek az eljárások legyenek arányosnak a projekt méretével, céljaival és kockázataival, hogy ne rójanak aránytalan adminisztratív vagy gazdasági terhet az érintetteknek;
47. fontosnak tartja, hogy a létrehozott kreditek tükrözzék a meghozott intézkedéseket (pl. vizes élőhelyek helyreállítása, őshonos erdőtelepítés, a földgazdálkodás megváltoztatása, erdészeti beavatkozások), figyelembe véve az ökológiai szükségleteket, a gazdasági fejlettség szintjét, a nyomon követéshez és ellenőrzéshez szükséges adatok rendelkezésre állását, valamint a kredit hosszú távú fenntarthatóságának értékelését az interoperabilitásnak és a piac fejlődésének az elősegítése érdekében;
48. hangsúlyozza, hogy a biokreditrendszereknek el kell kerülniük olyan korlátozások bevezetését, amelyek a mezőgazdasági vagy erdészeti termelékenység csökkenéséhez vezetnek, és ehelyett olyan gyakorlatokat kell ösztönözniük, amelyek ötvözik a biológiai sokféleség megőrzését és helyreállítását a fenntartható földhasználattal, és ezáltal lehetőséget biztosítanak új jövedelemforrásokra;
49. javasolja, hogy értékeljék a biokreditprojektek potenciális hatását az élelmezésbiztonságra, a vízhez való méltányos hozzáférésre és a regionális élelmiszer-önrendelkezésre, elkerülve a termelés-áthelyezéseket, amelyek károsíthatnák a helyi közösségeket vagy a kistermelőket;
50. javasolja, hogy – például hosszú távú szerződések vagy használati jogok biztosítása révén – hozzanak létre méltányos mechanizmusokat a kreditek értékesítéséből származó előnyök megosztására, különösen a több érdekelt felet bevonó és a hosszú távú környezeti fenntarthatóságot célzó projekteknél, ahol csak lehet, megerősítve a kkv-k részvételét;
51. javasolja, hogy a biokreditekre vonatkozó európai szabályozási keretbe építsék be a hasznosításukból származó előnyök méltányos megosztását, elsősorban a kiszolgáltatott közösségekre fordítva figyelmet;
52. hangsúlyozza, hogy a jövőben esetleg meg lehet majd vizsgálni a biokreditek másodlagos piacának megjelenését, feltéve, hogy az nem gyengíti az EU egész területén a biológiai sokféleséget, nem ássa alá a regionális fókuszot, nem vezet pénzügyi spekulációhoz vagy nem okoz zavart a meglévő biológiai sokféleséget célzó intézkedésekkel kapcsolatban; ezért javasolja, hogy a másodlagos kereskedést az összes kibocsátott kredit meghatározott arányára korlátozzák. Olyan mechanizmusok bevezetését szorgalmazza, amelyek kizárólag környezetvédelmi kötelezettségvállalások teljesítése céljából korlátozzák a kreditekkel való kereskedelmet. Javasolja továbbá egy független felügyeleti szerv létrehozását, amely ellenőrzi a kreditáramlásokat, azok tényleges ökológiai értékét, és a köz érdekében, illetve a rendszer általános hitelességének céljából biztosítja a rendszer átláthatóságát;
53. kijelenti, hogy kész együttműködni a biokreditrendszerekre vonatkozó uniós politika kidolgozásában, és aktívan hozzájárulni ahhoz a biokreditekkel foglalkozó új uniós szakértői csoport keretében, felajánlva szakértelmét és területi szereplőkből álló hálózatát, és azt javasolja, hogy ezek a rendszerek az EU környezeti átalakulásának egyik lehetséges pillérekként szolgáljanak.

Brüsszel, 2025. október 14.

a Régiók Európai Bizottsága
elnöke
TÜTTŐ Kata